

Joi, 19 mai 2022

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

PARLAMENTUL EUROPEAN

P9_TA(2022)0211

Raportul anual referitor la punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Republica Moldova

Rezoluția Parlamentului European din 19 mai 2022 referitoare la punerea în aplicare a Acordului de asociere UE – Republica Moldova (2021/2237(INI))

(2022/C 479/01)

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 8 și titlul V, în special articolele 21, 22, 36 și 37 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), precum și Partea a cincea din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),
- având în vedere Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (AA), care include o zonă de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare (ZLASC) și care a intrat pe deplin în vigoare la 1 iulie 2016,
- având în vedere introducerea unui regim de călătorii fără viză pentru cetățenii Republicii Moldova în martie 2014, ca urmare a modificărilor aduse Regulamentului (CE) nr. 539/2001⁽¹⁾ al Consiliului de către Parlamentul European și Consiliu,
- având în vedere recomandarea sa adresată Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate privind Parteneriatul estic, în perioada de pregătire a summitului din iunie 2020,
- având în vedere documentul de lucru comun al Comisiei și al Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) privind Raportul de punere în aplicare a asocierii privitor la Republica Moldova din 13 octombrie 2021 (SWD(2021)0295),
- având în vedere rezultatele celei de a șasea reuniuni a Consiliului de asociere dintre UE și Republica Moldova, care a avut loc la 28 octombrie 2021,
- având în vedere Declarațiile comune ale reuniunilor la nivel înalt ale Parteneriatului estic, în special cea din 15 decembrie 2021 de la Bruxelles,
- având în vedere documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei și SEAE din 2 iulie 2021 intitulat „Redresarea, reziliența și reforma: prioritățile post-2020 ale Parteneriatului estic” (SWD(2021)0186),

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 539/2001 al Consiliului din 15 martie 2001 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație (JO L 81, 21.3.2001, p. 1).

Joi, 19 mai 2022

- având în vedere Memorandumul de înțelegere dintre Ministerul Afacerilor Externe din Georgia, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene din Republica Moldova și Ministerul Afacerilor Externe al Ucrainei privind instituirea unei cooperări consolidate privind integrarea europeană – „trioul țărilor asociate”, semnat la 17 mai 2021,
- având în vedere Declarația comună a șefilor de stat/de guvern ai „trioului țărilor asociate” – Georgia, Republica Moldova și Ucraina în urma celei de-a șasea reuniuni la nivel înalt a Parteneriatului estic din 15 decembrie 2021,
- având în vedere cererea Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, prezentată la 3 martie 2022,
- având în vedere scrisoarea prim-ministrei Republicii Moldova adresată Președintei Parlamentului European, primită la 16 martie 2022, prin care se solicită o creștere a asistenței macrofinanciare acordate Republicii Moldova,
- având în vedere concluziile Consiliului Afaceri Externe privind Republica Moldova din 26 februarie 2018,
- având în vedere Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 26 ianuarie 2021 intitulată „Judecătorii din Polonia și din Republica Moldova trebuie să rămână independenți”⁽²⁾,
- având în vedere avizele și recomandările Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE/ODIHR) și ale Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei, în special cea din 15 martie 2018 referitoare la reforma electorală din Moldova, cea din 24 iunie 2019 referitoare la situația constituțională, în special în ceea ce privește posibilitatea dizolvării parlamentului, cea din 14 octombrie 2019 referitoare la proiectul de lege privind reforma Curții Supreme de Justiție și a Parchetului și cea din 13 decembrie 2021 referitoare la modificările din 24 august 2021 la legea cu privire la Procuratură,
- având în vedere analiza juridică privind legea de modificare a Codului serviciilor mass-media audiovizuale din Republica Moldova, prezentată de Reprezentantul OSCE pentru libertatea mass-mediei la 14 ianuarie 2022,
- având în vedere rezultatul celui de al 12-lea dialog UE-Republica Moldova privind drepturile omului, care a avut loc la 13 septembrie 2021 prin videoconferință,
- având în vedere recomandările și activitățile Comisiei parlamentare de asociere UE-Moldova, ale Adunării Parlamentare Euronest, ale Forumului societății civile din cadrul Parteneriatului estic, ale Platformei societății civile UE-Moldova și ale altor reprezentanți ai societății civile din Republica Moldova,
- având în vedere Strategia națională de dezvoltare regională (SNDR) pentru perioada 2022-2028, adoptată de guvernul Republicii Moldova,
- având în vedere noul Plan de acțiune al guvernului pentru perioada 2020-2023,
- având în vedere concluziile misiunii de observare a alegerilor a Parlamentului European din 11 iulie 2021 în cadrul misiunii internaționale de observare a alegerilor conduse de OSCE/ODIHR, trimisă pentru a observa alegerile parlamentare anticipate din Republica Moldova,
- având în vedere declarația Înaltului Reprezentant Josep Borrell și a comisarului Olivér Várhelyi privind alegerile parlamentare, emisă la 12 iulie 2021,

⁽²⁾ Rezoluția 2359 (2021).

Joi, 19 mai 2022

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Republica Moldova, în special rezoluția anterioară din 20 octombrie 2020 referitoare la punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova ⁽³⁾ și rezoluțiile din 5 iulie 2018 referitoare la criza politică din Moldova ca urmare a invalidării alegerilor locale de la Chișinău ⁽⁴⁾, din 4 iulie 2017 referitoare la acordarea de asistență macrofinanciară Republicii Moldova ⁽⁵⁾ și din 21 ianuarie 2016 referitoare la acordurile de asociere/zonile de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare cu Georgia, Republica Moldova și Ucraina ⁽⁶⁾,
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură, precum și articolul 1 alineatul (1) litera (e) din Decizia Conferinței președinților din 12 decembrie 2002 privind procedura de autorizare a rapoartelor din proprie inițiativă și anexa 3 la aceasta,
 - având în vedere avizul Comisiei pentru comerț internațional,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0143/2022),
- A. întrucât războiul neprovocat, nejustificat și ilegal declanșat de Rusia împotriva Ucrainei la 24 februarie 2022 a afectat în mod disproporționat Republica Moldova ca stat învecinat, aceasta primind în două săptămâni peste 360 000 de refugiați din Ucraina, dintre care peste 100 000 au rămas în țară, exercitând o enormă presiune asupra resurselor sale;
- B. întrucât de la începutul războiului purtat de Rusia împotriva Ucrainei au existat îngrijorări în legătură cu posibila organizare de înscenări în Republica Moldova;
- C. întrucât, la 22 aprilie 2022, generalul-maior Rustam Minekaev, comandant adjunct al districtului militar central al Rusiei, a declarat că unul dintre obiectivele urmărite de Rusia prin invadarea actuală a Ucrainei este de a crea un coridor terestru către regiunea transnistreană; întrucât generalul-maior Minekaev a declarat, de asemenea, în mod fals, că în Transnistria au fost observate acte de oprimare a populației vorbitoare de limba rusă;
- D. întrucât reuniunea la nivel înalt a Parteneriatului estic a recunoscut aspirațiile europene și alegerea europeană a partenerilor în cauză și a încurajat punerea în aplicare deplină a acordurilor de asociere și a acordurilor de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare aferente acestora;
- E. întrucât, după o perioadă de instabilitate politică și de regres democratic, Maia Sandu a câștigat alegerile prezidențiale cu 57,75 % din voturi la 15 noiembrie 2020, iar Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) a primit 52,8 % din voturi și a câștigat 63 din cele 101 locuri în Parlamentul Republicii Moldova la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, demonstrând astfel angajamentul ferm al cetățenilor Republicii Moldova față de democrație, statul de drept și viitorul european al țării lor și dând PAS un mandat puternic pentru un program ambițios de reforme;
- F. întrucât AA/DCFTA se bazează pe valorile comune pe care se întemeiază UE – și anume democrația, respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și statul de drept – și întrucât aceste valori constituie, de asemenea, însăși esența asocierii politice și a integrării economice prevăzute în AA/DCFTA;
- G. întrucât, potrivit unor sondaje de opinie recente, 71,6 % dintre cetățenii Republicii Moldova sprijină obiectivul integrării europene a țării lor;
- H. întrucât participanții la cea de-a 11-a reuniune a Comisiei parlamentare de asociere UE-Republica Moldova, care a avut loc în perioada 6-7 aprilie 2022 au luat act de hotărârea președintei, guvernului și majorității parlamentare a Republicii Moldova de a pune în aplicare în mod riguros Programul de asociere UE-Republica Moldova, aducând astfel îmbunătățiri concrete în viața cetățenilor Republicii Moldova;

⁽³⁾ JO C 404, 6.10.2021, p. 136.

⁽⁴⁾ JO C 118, 8.4.2020, p. 109.

⁽⁵⁾ JO C 334, 19.9.2018, p. 199.

⁽⁶⁾ JO C 11, 12.1.2018, p. 82.

Joi, 19 mai 2022

- I. întrucât rezultatele concrete ale celui de al șaselea Consiliu de asociere UE-Republica Moldova, care a avut loc la 28 octombrie 2021, dau un nou impuls unei cooperări mai strânse și consolidate în domeniile-cheie;
- J. întrucât planul de redresare economică pentru Republica Moldova a fost propus ca parte a agendei reînnoite de redresare, reziliență și reformă pentru țările Parteneriatului estic, susținută de un plan economic și de investiții (PEI) pentru redresarea socioeconomică post-COVID-19 și reziliența pe termen lung, sub deviza „a reconstrui mai bine”; întrucât inițiativele emblematiche ale PEI pentru Republica Moldova prevăd investiții în eficiența energetică, infrastructură și conectivitate, dar nu și în tranziția către o energie curată;
- K. întrucât actualul program de asistență macrofinanciară de urgență din partea UE pentru Republica Moldova în contextul COVID-19 a fost finalizat, prima tranșă de 50 de milioane EUR fiind plătită în noiembrie 2020 și o a doua tranșă de 50 de milioane EUR la 7 octombrie 2021, ca urmare a progreselor semnificative înregistrate în îndeplinirea condițiilor politice prevăzute în Memorandumul de înțelegere,
- L. întrucât Republica Moldova se situează pe locul 105 din 180 de țări în indicele de percepție a corupției din 2021 (în creștere de pe locul 115 în 2020) și, în pofida schimbării guvernului, absența unor ameliorări semnificative în lupta împotriva corupției este un motiv de serioasă îngrijorare, deoarece corupția a afectat grav mult timp aparatul de stat, a încetinit creșterea economică și modernizarea și a subminat democrația;
- M. întrucât noul guvern mai are de remediat deficiențele critice din sectorul justiției și al statului de drept, care continuă să împiedice guvernarea democratică în Republica Moldova;
- N. întrucât Republica Moldova se situează pe locul 89 din 180 de țări în clasamentul mondial al libertății presei pe 2021 (în creștere cu două locuri față de anul precedent), persistând îngrijorări în legătură cu concentrarea proprietății asupra mass-mediei, monopolizarea pieței publicității, lipsa independenței editoriale și controlul pe care grupurile economice și politice îl exercită asupra instituțiilor mass-media;
- O. întrucât organizațiile societății civile continuă să ceară o mai mare transparență în procesul decizional din Parlament și din cadrul altor autorități publice, reiterându-și propunerile prezentate în 2016 și 2017 referitoare la cadrul legislativ privind accesul la informații;
- P. întrucât cooperarea dintre autoritățile publice și societatea civilă rămâne sporadică și în mare măsură neinstituționalizată;
- Q. întrucât în ultimul său raport de punere în aplicare Comisia a identificat probleme esențiale în ceea ce privește dreptul de acces la asistență medicală, accesul la informații de interes public, dreptul la muncă și la o viață decentă, libertatea de circulație și de exprimare;
- R. întrucât femeile continuă să se confrunte cu inegalitatea de gen, iar implicarea lor în procesul decizional este limitată din cauza stereotipurilor și normelor de gen;
- S. întrucât cadrul juridic nu mai interzice accesul la anumite profesii, dar punerea sa în aplicare rămâne lentă, iar femeile se confruntă în continuare cu obstacole de facto, cum ar fi lipsa accesului la servicii de îngrijire la prețuri accesibile;
- T. întrucât discursul de incitare la ură rămâne un motiv de îngrijorare și vizează în principal femeile și persoanele LGBTI;
- U. întrucât în raportul său de punere în aplicare Comisia subliniază probleme grave precum mortalitatea infantilă, munca copiilor, inclusiv legăturile cu traficul și exploatarea sexuală, situația specială a copiilor romi și a copiilor lăsați în urmă de părinții lor, stagnarea numărului de nou-născuți și de copii cu dizabilități din centrele de îngrijire instituționalizată și calitatea insuficientă a serviciilor sociale pentru a sprijini familiile aflate în situații vulnerabile;
- V. întrucât Republica Moldova importă aproximativ 80 % din energia sa, iar energia eoliană, solară și hidroelectrică de mici dimensiuni are un aport de doar aproximativ 1 % la mixul energetic al Republicii Moldova;

Joi, 19 mai 2022

- W. întrucât biomasa este singura sursă internă importantă de energie a Republicii Moldova, contribuind cu 19 % la aprovizionarea totală cu energie;
- X. întrucât Republica Moldova s-a angajat în baza Acordului de la Paris să reducă emisiile cu 70 % în 2030 față de 1990,

Valori comune și principii generale

1. salută rezultatele istorice ale alegerilor prezidențiale din 2020 și ale alegerilor parlamentare din 2021, prin care poporul Republicii Moldova a acordat o majoritate covârșitoare forțelor proreformatoare și proeuropene, care în prezent sunt pe deplin responsabile pentru stat; încurajează instituțiile UE și conducerea politică a Republicii Moldova să profite de această ocazie unică pentru a colabora în vederea punerii în aplicare a reformelor de mult timp necesare și pentru a promova integrarea europeană a Republicii Moldova pe baza valorilor democrației, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a statului de drept;
2. salută depunerea de către Republica Moldova a cererii sale de aderare la UE la 3 martie 2022, ceea ce confirmă că a ales calea europeană; observă că acest pas subliniază și mai mult necesitatea intensificării dialogului politic la nivel înalt cu autoritățile Republicii Moldova pentru a realiza progrese tangibile și durabile în aplicarea reformelor esențiale; invită instituțiile UE să acorde Republicii Moldova, împreună cu Ucraina și Georgia, statutul de țară candidată la UE, în conformitate cu articolul 49 din TUE și pe baza meritelor și, între timp, să continue să depună eforturi pentru integrarea Republicii Moldova în piața unică a UE; invită Comisia și SEAE să își intensifice colaborarea cu omologii din Republica Moldova și să își mărească la maximum sprijinul politic, tehnic și financiar acordat Republicii Moldova în această perioadă crucială pentru a impulsiona și mai puternic progresele și pentru a asigura o capacitate adecvată de absorbție a asistenței din partea UE; subliniază că este necesar să se analizeze modalități de consolidare și amplificare a capacității instituțiilor publice ale Republicii Moldova în această privință, inclusiv un proiect comun UE-Republica Moldova de înființare a unei instituții de învățământ superior pentru formarea resurselor umane destinate administrației publice din Republica Moldova, asigurându-se transparența maximă a procedurii de selecție și promovare și oferind asistență din partea UE pentru suplimentările necesare ale salariilor funcționarilor publici din guvernul Republicii Moldova care lucrează în domenii-cheie ale reformelor integrării europene;
3. subliniază că Uniunea Europeană ar trebui să aibă o abordare strategică mai bună în ceea ce privește sprijinul său și solicite înființarea, la nivelul Comisiei, a unui Grup de sprijin pentru Republica Moldova, după modelul celui deja creat pentru Ucraina, în forma prevăzută în mandatul inițial al acestuia din urmă; subliniază că un astfel de grup ar putea juca un rol esențial în eficientizarea sprijinului financiar și tehnic al UE și în furnizarea de asistență multidimensională autorităților Republicii Moldova pentru promovarea reformelor în domeniile-cheie ale justiției, luptei împotriva corupției și administrației publice, punerii în aplicare a PEI pentru țările Parteneriatului estic și a planului de redresare economică pentru Moldova, precum și pentru sprijinirea Republicii Moldova în pregătirea viitoarelor negocieri de aderare;
4. invită Comisia să sprijine Republica Moldova în pregătirea unei strategii credibile de preaderare în vederea aderării la UE; își reiterează apelul adresat Comisiei de a adopta rapoarte anuale cuprinzătoare periodice de evaluare a punerii în aplicare a reformelor pe baza unor criterii de referință clare și utilizând metodologia aplicată în cazul țărilor din Balcanii de Vest;
5. subliniază că cererile de aderare la UE depuse de Ucraina, Republica Moldova și Georgia au deschis un nou capitol în integrarea lor europeană, care ar trebui să se caracterizeze prin eforturi sporite de punere în aplicare a acordurilor de asociere/acordurilor de liber schimb aprofundat și cuprinzător relevante și printr-o abordare mai bună din punct de vedere strategic a UE în sprijinul acordat acestor țări;
6. salută rezultatele celei de-a șasea reuniuni la nivel înalt a Parteneriatului estic din 15 decembrie 2021, care a reafirmat realizările semnificative ale cooperării în acest format și a trasat un parcurs ambițios pentru cooperarea viitoare, bazată pe valori comune și punând accentul pe redresare, reziliență și reformă;
7. consideră îmbucurător faptul că reuniunea la nivel înalt a luat act de inițiativa Republicii Moldova, a Georgiei și a Ucrainei de a-și întări cooperarea sub forma unui trio de parteneri asociați ai UE („trioul țărilor asociate”) și de aspirațiile și alegerea lor europeană; încurajează cele trei țări să colaboreze în vederea atingerii obiectivului declarat de aderare la UE prin promovarea în continuare a agendei de reforme și prin schimbul de bune practici privind buna guvernare și punerea în aplicare a AA/DCFTA ca bază pentru viitoarea aderare la UE bazată pe merite; invită Comisia să evalueze cererea de aderare

Joi, 19 mai 2022

la UE a Republicii Moldova și, simultan, să răspundă interesului arătat de țările asociate de a aprofunda cooperarea sectorială cu UE în domenii de interes reciproc, menținând în același timp principiul incluziunii;

8. salută contribuția constructivă a Republicii Moldova la cooperarea din cadrul Parteneriatului estic, în special în cadrul țărilor asociate, și își exprimă speranța că declarațiile privind agenda ambițioasă a țării și integrarea sectorială în domeniile transporturilor, energiei și în alte domenii vor deveni decizii și acțiuni concrete, atât din partea autorităților Republicii Moldova, cât și din partea Uniunii;

9. solicită instituțiilor UE să analizeze posibilitatea de a include Republica Moldova ca observator la lucrările comitetelor create în temeiul articolului 291 din TFUE și al Regulamentului (UE) nr. 182/2011 ⁽⁷⁾, precum și la reuniunile grupurilor de lucru și comitetelor Consiliului European, pentru a demonstra angajamentul UE de continuare a integrării și pentru a consolida orientarea spre reformă a țărilor și cunoștințele administrative;

10. recunoaște că războiul din Ucraina a afectat în mod disproporționat economia Republicii Moldova ca urmare a pierderii posibilităților de import și export, a costurilor de transport mai ridicate, a creșterii rapide a prețurilor la energie și a necesității de a face față unei situații umanitare critice din cauza numărului mare de refugiați care sosesc din Ucraina; felicită cetățenii Republicii Moldova și instituțiile statului pentru angajamentul lor extraordinar de a face față numărului mare de refugiați din Ucraina care intră în țară, Republica Moldova fiind țara cu cel mai mare număr de refugiați proveniți din Ucraina raportat la populație; subliniază că acest lucru înseamnă că nevoile Republicii Moldova au crescut dramatic și în ceea ce privește sprijinul economic, inclusiv asistența macrofinanciară; solicită UE și altor parteneri internaționali ai Republicii Moldova să își revizuiască urgent politicile în consecință și să își sporească sprijinul pentru această țară pentru a-i stabili situația socioeconomică și pentru a asigura continuarea dezvoltării sale;

11. salută acțiunea decisivă a „echipei Europa”, formată din UE și statele sale membre, de atenuare a impactului socioeconomic al pandemiei de COVID-19 prin donarea de vaccinuri și sprijin financiar; invită SEAE să sprijine autoritățile Republicii Moldova, prin intermediul Grupului operativ East StratCom și al Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, în combaterea dezinformării cu privire la vaccinurile împotriva COVID-19 și în promovarea unui dialog social cu scopul de a atinge obiectivul de vaccinare a minimum 70 % din populație;

12. subliniază că planul de redresare economică pentru Republica Moldova, în valoare de până la 600 de milioane EUR, este un element-cheie al redresării acesteia, reprezentând o ocazie unică de a accelera reformele structurale, a restructura economia, a combate sărăcia și inegalitățile sociale, de a stimula transformarea ecologică și digitală și de a pregăti această țară pentru alte provocări viitoare; salută achitarea primei tranșe a unui grant în valoare de 36,4 milioane EUR pentru Republica Moldova ca parte a pachetului de redresare economică, pentru a sprijini în continuare reforma poliției și lupta țării împotriva COVID-19 și reforma poliției;

13. salută noul program de reformă economică al Republicii Moldova, aprobat de Fondul Monetar Internațional în decembrie 2021, care deschide calea pentru noua propunere a Comisiei privind un pachet de asistență macrofinanciară pentru Republica Moldova în valoare de până la 150 de milioane EUR; salută adoptarea rapidă a noii AMF de către Parlament și Consiliu; subliniază importanța crucială a condiționalității stricte legate în primul rând de reformele democratice, mai degrabă decât de factorii economici, care se aplică în egală măsură tuturor celorlalte finanțări ale UE acordate partenerilor săi; invită Comisia să se asigure că autoritățile Republicii Moldova dispun de asistență tehnică pentru a pune în aplicare în mod adecvat reformele convenite în contextul asistenței macrofinanciare;

Reforme și cadrul instituțional

14. salută agenda ambițioasă și fără precedent de reforme a guvernului Nataliei Gavrița și progresele inițiale realizate deja în punerea sa în practică, în special în ceea ce privește combaterea corupției, creșterea transparenței în guvernanta publică, avansarea reformelor în domeniul statului de drept și al digitalizării, creșterea nivelului de trai al celor mai vulnerabile grupuri ale populației și îmbunătățirea climatului de afaceri din țară; reamintește că realizarea de progrese suficiente în punerea în practică a reformelor convenite este o condiție esențială pentru continuarea sprijinului financiar din partea UE și pentru aplicarea principiului „mai mult pentru mai mult”;

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

Joi, 19 mai 2022

15. încurajează ferm guvernul Republicii Moldova să își continue activitatea de aliniere ireversibilă a țării la Uniunea Europeană; îndeamnă atât autoritățile, cât și opoziția să colaboreze constructiv pentru a-și transforma țara într-un stat funcțional, capabil să ofere șanse cetățenilor săi și să aducă îmbunătățiri în toate domeniile care intră în sfera sa de responsabilitate, deoarece acest lucru va avea un impact pozitiv asupra nivelului de trai în Republica Moldova și, de asemenea, îi va convinge pe cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în străinătate să se întoarcă în țară;

16. subliniază că așteptările ridicate ale cetățenilor Republicii Moldova trebuie să fie satisfăcute prin îmbunătățiri concrete ale mijloacelor lor de trai și prin restabilirea încrederii lor în instituțiile statului și prin combaterea corupției și structurilor oligarhice;

17. constată că, deși alegerile prezidențiale și alegerile parlamentare anticipate au fost bine gestionate și competitive, campania electorală a dat naștere unor dezbinări și s-a desfășurat într-un mod negativ, implicând o retorică intolerantă și atacuri personale; subliniază că deficiențele rămase trebuie eliminate prin punerea în aplicare a recomandărilor Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei și ale OSCE/ODIHR, inclusiv prin consolidarea cadrului juridic electoral în conformitate cu angajamentele OSCE și cu alte standarde internaționale, prin investigarea promptă și riguroasă a acuzațiilor credibile privind cumpărarea voturilor și acordarea de stimulente ilegale alegătorilor, prin combaterea utilizării abuzive a resurselor statului, printr-o mai mare transparență și responsabilitate a finanțării campaniilor, printr-o mai bună aplicare a dispozițiilor Codului serviciilor mass-media audiovizuale existente privind tratarea imparțială în timpul campaniilor, prin garanții mai solide pentru a garanta că instanțele nu sunt supune presiunilor politice și rămân pe deplin imparțiale în soluționarea cauzelor legate de alegeri; îndeamnă Guvernul Republicii Moldova să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în afara țării pot participa la alegeri pe deplin, transparent și corect, fără ingerințe externe;

Securitatea și reziliența energetică

18. salută decizia Comisiei de a oferi Republicii Moldova 60 de milioane EUR prin intermediul unui nou program de sprijin bugetar pentru a face față unei crize a aprovizionării cu gaze create artificial de Gazprom și pentru a atenua impactul creșterii prețurilor asupra celor mai vulnerabile persoane; salută eforturile Poloniei, României și Ucrainei, printre altele, de a furniza rapid surse alternative de aprovizionare cu gaze; subliniază că energia este cea mai importantă resursă pentru bugetul și programele militare și sociale ale Rusiei și că firma Gazprom este utilizată ca instrument de promovare a intereselor economice și geopolitice ale Kremlinului în străinătate; consideră îmbucurător faptul că, în completarea asistenței deja acordate de către UE în contextul crizei energetice, Delegația UE la Chișinău a mobilizat 5 milioane EUR pentru a oferi sprijin grupurilor vulnerabile cele mai afectate de creșterea prețurilor la energie; recunoaște însă că este nevoie de un sprijin mai substanțial, având în vedere creșterea continuă a prețurilor la energie;

19. observă că războiul Rusiei împotriva Ucrainei și utilizarea de către aceasta a resurselor energetice ca armă subliniază și mai mult importanța geostrategică a reformelor în sectorul energetic, care ar elimina dependența de gazele rusești și ar stimula diversificarea surselor de aprovizionare cu energie și a rutelor energetice, consolidând reziliența pe termen lung printr-o tranziție către surse regenerabile de energie și investind în modernizarea infrastructurii existente și în crearea de noi infrastructuri și în eficiența energetică, inclusiv în sectorul producției de energie, al transporturilor și al gospodăriilor, îmbunătățind astfel conectivitatea și asigurând în același timp durabilitatea ecologică; observă că acest lucru ar putea contribui, de asemenea, la consolidarea rezilienței împotriva oricărui posibil eforturi ale părților terțe de a utiliza energia ca pârghie geopolitică;

20. subliniază că este inadmisibil ca aprovizionarea cu gaze din Rusia să fie utilizată ca instrument de exercitare a unor presiuni politice asupra guvernului Republicii Moldova pentru a-și schimba orientarea geopolitică și pentru a nu da curs dorințelor legitime ale electoratului Republicii Moldova; îndeamnă Comisia și SEAE să includă Republica Moldova în planurile UE care vizează independența aprovizionării cu energie față de Rusia și să majoreze sprijinul financiar și tehnic acordat de UE Republicii Moldova, ceea ce este necesar pentru a-i asigura reziliența în fața acestui tip de ingerințe externe și a-i reduce puternica dependență de energia provenind din Rusia; solicită UE să dea dovadă de o solidaritate mai puternică cu Republica Moldova în domeniul energiei, în conformitate cu AA, prin creșterea interconexiunilor infrastructurii energetice între UE și țările din regiune; subliniază importanța efectuării neîntârziate a tuturor investițiilor necesare și a întreținerii infrastructurii energetice europene, astfel încât instalațiile de stocare și interconexiunile statelor membre ale UE să poată permite transportul de gaze pe o scară suficient de mare dinspre UE către țările partenere; invită autoritățile Republicii Moldova să mențină pe termen lung angajamentul țării ca membru al Comunității Energetice în aplicarea celui de-al treilea pachet privind energia al UE, în special în privința separării transportului și distribuției de gaze și energie electrică;

Joi, 19 mai 2022

21. subliniază necesitatea de a crește capacitatea de generare a energiei electrice în Republica Moldova, care se bazează în prezent în proporție de 80 % pe energia electrică produsă în regiunea Transnistria; salută sincronizarea reușită a rețelelor electrice ale Republicii Moldova și Ucrainei cu rețeaua continentală europeană la 16 martie 2022, ceea ce va contribui la asigurarea stabilității și securității aprovizionării acestora; felicită Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E) pentru activitatea sa de atingere a acestui obiectiv de referință în împrejurări extraordinare; solicită Comisiei să sprijine în continuare integrarea Republicii Moldova și Ucrainei în rețeaua europeană continentală de energie și să creeze de urgență o structură specială în cadrul administrației sale în acest scop; salută măsurile luate pentru interconectarea sistemului de energie electrică al Republicii Moldova cu UE prin România; invită toate autoritățile să îndeplinească obiectivul de a conecta rețeaua electrică a Republicii Moldova cu cea a României până în 2024, cu sprijinul UE; invită Comisia Europeană să includă Republica Moldova în testele de rezistență efectuate pentru piața internă a energiei; constată că sprijinul și promovarea cooperării consolidate a UE cu țările asociate din cadrul Parteneriatului estic în aceste sectoare vor genera, de asemenea, creștere economică și vor consolida reziliența energetică a regiunii;

22. salută lansarea dialogului la nivel înalt UE-Republica Moldova privind energia în contextul situației de urgență din sectorul gazelor din Republica Moldova; încurajează Comisia să aibă în vedere lansarea unor dialoguri similare la nivel înalt cu UE pentru a consolida cooperarea în alte domenii, cum ar fi justiția sau clima/Pactul verde, ceea ce ar contribui la atingerea obiectivelor din cadrul AA/DCFTA;

23. invită Republica Moldova și UE să îmbunătățească conectivitatea Republicii Moldova în bazinul Mării Negre și în regiunea Carpaților, să avanseze în activitatea privind tronsoanele moldovene ale rețelei transeuropene de transport extinse pentru Parteneriatul estic (TEN-T) de pe teritoriul Republicii Moldova, să sprijine reformele din sectorul feroviar și să analizeze, împreună cu statele membre și cu instituțiile financiare internaționale, posibilitățile de modernizare a conexiunilor feroviare dintre UE și Republica Moldova, asigurând în același timp durabilitatea ecologică; încurajează Republica Moldova să facă progrese în punerea în aplicare a acquis-ului relevant și solicită o cooperare sporită și integrarea treptată a Republicii Moldova pe piața și în Comunitatea transporturilor din UE;

24. invită UE să ofere o platformă de planificare a investițiilor pentru ca Republica Moldova să pună în aplicare un program de mari dimensiuni privind conectivitatea infrastructurii, în special prin creșterea capacității sale de absorbție și prin furnizarea asistenței tehnice necesare, așa cum s-a făcut în cazul țărilor din Balcanii de Vest prin Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV), care este o platformă de asistență în materie de capacități, administrată de Comisie;

25. salută și sprijină interesul Republicii Moldova de a promova cooperarea cu UE în domeniul digitalizării și telecomunicațiilor; îndeamnă UE și Republica Moldova să își elimine reciproc taxele de roaming;

26. salută eforturile și progresele continue înregistrate de autoritățile Republicii Moldova în direcția îmbunătățirii sistemului lor de supraveghere a siguranței și în direcția punerii în aplicare a standardelor internaționale de siguranță a aviației, ceea ce a dus la eliminarea tuturor transportatorilor aerieni certificați în Republica Moldova de pe lista UE a transportatorilor aerieni care nu îndeplinesc standardele de siguranță și solicită autorităților Republicii Moldova să asigure punerea în aplicare a Acordului privind spațiul aerian comun UE-Republica Moldova;

Cooperarea în domeniul politicii externe și de securitate comune (PESC) și progresele înregistrate în soluționarea conflictului din Transnistria

27. salută acordul dintre UE și Republica Moldova privind lansarea unui dialog politic și de securitate la nivel înalt și angajamentul reînnoit în materie de securitate și PSAC prin consultări politice bilaterale la nivel tehnic; încurajează SEAE și Republica Moldova să utilizeze pe deplin aceste platforme pentru a promova cooperarea în chestiuni precum combaterea amenințărilor hibride, consolidarea rezilienței, consolidarea securității cibernetice și protecția infrastructurii critice și îmbunătățirea comunicării strategice, dar fără a se limita la acestea; invită Republica Moldova să continue să își alinieze pozițiile la cele ale PESC și să își continue și să își îmbunătățească contribuția la politica de securitate și apărare comună (PSAC) și la misiunile sale; încurajează UE și Republica Moldova să identifice modalități de extindere a acestei cooperări, în special având în vedere situația de securitate volatilă din vecinătatea estică;

28. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la evenimentele recente de pe teritoriul regiunii Transnistria și le condamnă ca fiind acte provocatoare periculoase comise în circumstanțe de securitate extrem de volatile; solicită să se asigure calmul pentru a se garanta securitatea și bunăstarea persoanelor care locuiesc pe ambele maluri ale Nistrului și în țările învecinate; salută, în acest sens, reacția calmă și reținută a autorităților din Chișinău;

Joi, 19 mai 2022

29. respinge declarația din 3 martie 2022 prin care autoritățile din regiunea ocupată Transnistria au anunțat încetarea procesului de soluționare a conflictului și au lansat un nou apel la recunoașterea așa-numitei „independențe” a Transnistriei, și își exprimă îngrijorarea cu privire la această declarație; reamintește că sprijină o soluționare globală și pașnică a conflictului din Transnistria prin procesul de negociere în formatul 5+2, bazându-se pe suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova, în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional, cu un statut special pentru regiunea Transnistria, în interiorul unui stat moldovean viabil; subliniază că, indiferent de soluția aleasă pentru a rezolva problema transnistreană, ea trebuie să respecte dreptul suveran al Republicii Moldova de a-și alege orientarea în materie de apărare și politică externă; sprijină eforturile de extindere a beneficiilor acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător și a regimului de călătorii fără viză la regiunea Transnistria, care ar permite o creștere semnificativă a mobilității și a comerțului cu această regiune;

30. observă că Misiunea UE de asistență la frontieră în Republica Moldova și Ucraina joacă un rol foarte important în armonizarea gestionării frontierelor și a regimurilor vamale cu cele ale Uniunii, inclusiv în ceea ce privește combaterea infracționalității organizate și a contrabandei și contribuția la soluționarea pașnică a problemei transnistrene prin măsuri de consolidare a încrederii și prin monitorizarea prezenței la segmentul transnistrean al frontierei dintre Republica Moldova și Ucraina; încurajează guvernul Republicii Moldova să continue să promoveze un mediu favorabil soluționării conflictelor și să sprijine activitățile care sporesc încrederea și contactele interpersonale între comunitățile divizate în urma conflictelor; consideră că soluționare constructivă a problemei transnistrene va aduce stabilitate și prosperitate nu numai Republicii Moldova, ci și regiunii mai extinse;

31. invită Republica Moldova, Federația Rusă, statele membre ale UE și alți parteneri internaționali să coopereze la eliminarea și distrugerea totală a celor aproximativ 20 000 de tone de muniție veche din perioada sovietică depozitată în depozitul de muniție de la Cobasna, care reprezintă un pericol grav pentru populația de pe ambele maluri ale Nistrului, deoarece a expirat de mult timp; își exprimă îngrijorarea în legătură cu numeroasele exerciții militare desfășurate de armata rusă în Transnistria și invită Federația Rusă să își retragă complet, necondiționat și în mod organizat forțele și armamentul din regiunea Transnistria, în concordanță cu solicitările repetate ale autorităților Republicii Moldova și cu respectarea suveranității și integrității sale teritoriale;

32. își exprimă îngrijorarea în legătură cu deteriorarea situației drepturilor omului în regiunea transnistreană, în special în legătură cu persecutarea persoanelor care emit opinii critice la adresa administrației de facto și față de desfășurarea armatei ruse și cu restricțiile impuse adunărilor publice și activităților ONG-urilor locale; reamintește Federației Ruse responsabilitatea pe care o are în ceea ce privește respectarea drepturilor omului în regiunea Transnistria, fapt confirmat de mai multe hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO); invită autoritățile ruse să respecte toate hotărârile CEDO privind încălcarea drepturilor omului și a dreptului la libertate și securitate în regiunea Transnistria;

33. felicită autoritățile Republicii Moldova pentru sprijinul oferit regiunii Transnistria în contextul pandemiei de COVID-19, inclusiv prin donarea a 10 % din vaccinurile sale, formarea personalului medical și prelucrarea testelor pentru COVID-19;

34. salută decizia Consiliului de a acorda asistență în valoare de 7 milioane EUR în cadrul Instrumentului european pentru pace forțelor armate ale Republicii Moldova pentru achiziționarea de echipamente medicale și de echipamente de eliminare a munițiilor explozive; încurajează SEAE și Consiliul să continue să își extindă domeniile de cooperare cu Republica Moldova și să sprijine consolidarea capacității sectorului apărării prin măsuri de asistență în cadrul acestui instrument;

35. încurajează autoritățile Republicii Moldova să utilizeze în continuare asistența potențială oferită de Instrumentul european pentru pace în cadrul programelor anuale ulterioare, pentru a-și consolida capacitatea de combatere a amenințărilor cibernetice și hibride; solicită instituțiilor UE să includă Republica Moldova în noi formate de cooperare privind securitatea cibernetică, amenințările hibride și investigațiile privind infracționalitatea informatică, inclusiv prin implicarea în aceste eforturi a noului Centru european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică;

Statul de drept și buna guvernare

36. reiterează importanța fundamentală a reformei justiției, care consolidează în special independența și competențele sistemului judiciar, precum și a luptei împotriva corupției; recunoaște amploarea provocării cu care se confruntă autoritățile și le încurajează să se concentreze asupra priorităților stabilite; ia act de angajamentul asumat de președinta Maia Sandu și de guvernul Nataliei Gavrilița de a-și întemeia politicile pe hotărârile Curții Constituționale din Republica Moldova; invită să se accelereze reforma în curs a justiției, inclusiv să se pună în aplicare modificările aduse Constituției în ceea ce privește justiția, care au fost votate de Parlamentul Republicii Moldova la 23 septembrie 2021, precum și Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției 2022-2025;

Joi, 19 mai 2022

37. subliniază că UE trebuie să ofere mai mult sprijin, inclusiv alocări financiare mai mari, pentru reforma complexă a sistemului judiciar din Republica Moldova; recunoaște necesitatea unor reforme profunde ale sistemului judiciar care să vizeze obținerea eficienței și a independenței depline și reale a sistemului judiciar, recâștigarea încrederii publice în sistemul judiciar și de administrație publică, întreruperea legăturilor cu rețelele informale postcomuniste și cu oligarhii, combaterea corupției și a spălării banilor, inclusiv la cel mai înalt nivel politic și de afaceri; sprijină ferm obiectivul de a elimina din sistemul de justiție persoanele a căror integritate este sub semnul întrebării și de a aduce schimbări cuprinzătoare care ar construi baze solide pentru statul de drept în țară;

38. subliniază importanța asigurării unui proces de selecție transparent și bazat pe merite pentru numirile în sistemul judiciar; invită autoritățile Republicii Moldova să continue cooperarea cu Consiliul Europei și cu Uniunea Europeană în ceea ce privește reforma justiției, inclusiv cu privire la inițiativele legate de evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor (verificare) și evaluarea integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor (verificare prealabilă); reamintește importanța consultării și punerii în aplicare a recomandărilor Comisiei de la Veneția în cadrul procesului de reformă judiciară;

39. este convins că existența unei corupții la scară largă reprezintă una dintre principalele probleme care împiedică progresul Republicii Moldova; invită Guvernul Republicii Moldova să crească eficacitatea infrastructurii legale și instituționale anticorupție; salută crearea Comitetului Consultativ Independent Anticorupție, care va investiga corupția din sectoarele financiar și bancar ale țării, precum și din cadrul instituțiilor statului;

40. invită Guvernul Republicii Moldova să sporească transparența, supravegherea democratică și responsabilitatea în cadrul proceselor decizionale și să coopereze îndeaproape cu societatea civilă, pentru a permite un control public adecvat și o contribuție incluzivă la aceste procese; reiterează importanța asigurării unei finanțări sustenabile pentru societatea civilă, în special având în vedere reducerile bugetare semnificative din timpul pandemiei; subliniază importanța generală a dialogului activ deschis al guvernului cu organizațiile societății civile, sindicatele, asociațiile de întreprinderi, precum și cu opoziția parlamentară și extraparlamentară, pentru a asigura un proces decizional incluziv și participativ;

41. ia act de măsurile luate de autorități și le îndeamnă să își continue eforturile de soluționare a problemei cererilor de azil nefondate și de aliniere a politicii Republicii Moldova în materie de vize la listele UE ale țărilor din afara UE pentru care sunt necesare vize;

42. invită Guvernul Republicii Moldova să își continue eforturile de depolitizare a autorităților de aplicare a legii și a instituțiilor publice anticorupție și să investească în consolidarea încrederii între cetățeni și autoritățile de aplicare a legii;

43. solicită aplicarea cu fermitate a reformei poliției; salută creșterea numărului de femei în forțele de poliție; solicită intensificarea cooperării dintre autoritățile judiciare și autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova și din statele membre pentru a reduce criminalitatea transfrontalieră, în special traficul de droguri ilegale și de ființe umane, deoarece Republica Moldova rămâne, din păcate, o sursă a traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale și al muncii, desfășurat atât de rețelele criminale din Republica Moldova, cât și de cele internaționale; salută semnarea acordului dintre UE și Moldova privind activitățile operaționale desfășurate de Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex) în Republica Moldova și mobilizarea personalului Frontex pentru a sprijini autoritățile moldovene în activitățile de gestionare a frontierelor; solicită consolidarea cooperării cu Europol, Interpol și organizațiile vamale, cum ar fi Organizația Mondială a Vămirilor și rețelele anticorupție ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică;

44. invită Comisia și autoritățile moldovene să coopereze, să se coordoneze și să ia măsuri urgente pentru a proteja refugiații din Ucraina găzduiți sau aflați în tranzit în Republica Moldova, în special femeile și copiii, care sunt expuși riscului de trafic și care reprezintă majoritatea refugiaților din Ucraina;

45. îndeamnă autoritățile să garanteze dreptul la un proces echitabil și respectarea drepturilor omului în centrele de detenție, inclusiv prin abordarea acordării de asistență medicală inadecvată, precum și să evite justiția selectivă și motivată politic; subliniază necesitatea de a eradica tortura și relele tratamente, precum și de a investiga acuzațiile de tortură și alte încălcări ale drepturilor omului comise de poliție și de alți agenți de aplicare a legii;

Joi, 19 mai 2022

46. subliniază că este important să se combată fraudă financiară, spălarea banilor și criminalitatea organizată prin intermediul unei legislații cuprinzătoare și al punerii efective în aplicare a acesteia; salută planurile de a adopta în Parlamentul Republicii Moldova modificări juridice menite să îmbunătățească cadrul juridic pentru a face posibilă punerea în aplicare a mecanismului de confiscare extinsă a bunurilor acumulate prin corupție;

47. solicită o politică clară și eficace în domeniul recuperării fondurilor deturnate și a activelor obținute în mod fraudulos, prin instituirea unei cooperări internaționale axate pe o mai bună legătură cu Europol și Eurojust; încurajează autoritățile moldovene să creeze un cadru dedicat colaborării strategice cu Parchetul European pentru o mai bună gestionare a anchetelor legate de fraude și a celor anticorupție;

48. încurajează o cooperare permanentă și strânsă între Procuratura Generală de la Chișinău și agenția Eurojust, inclusiv detașarea periodică a reprezentanților moldoveni la agenția Eurojust ca o etapă pregătitoare pentru crearea unui grup operativ dedicat recuperării fondurilor deturnate și a activelor obținute în mod fraudulos;

49. evidențiază nevoia urgentă de a accelera ancheta referitoare la fraudă bancară adusă la cunoștința publicului în 2014, care nu a dat încă rezultate semnificative în ceea ce privește aducerea în fața justiției a celor responsabili și recuperarea pagubei; subliniază că această lipsă a progreselor are un efect negativ grav asupra reputației internaționale a Republicii Moldova și, în special, asupra credibilității sistemului judiciar nu numai în ochii cetățenilor Republicii Moldova, ci și ai partenerilor internaționali ai țării; solicită intensificarea procesului de finalizare a procedurilor penale împotriva persoanelor implicate în mecanismul rusesc de spălare a banilor („Russian laundromat”) și în fraudă bancară; solicită, în acest sens, o cooperare consolidată între statele membre ale UE și autoritățile moldovene în ceea ce privește investigarea fraudelor bancare, pentru a asigura recuperarea la timp a activelor furate;

50. își reiterează apelul de a extinde regimul mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului (Legea Magnițki a UE), pentru a include corupția printre infracțiunile care fac obiectul sancțiunilor, ceea ce ar permite sancționarea celor responsabili de fraudă bancară din 2014 și ar descuraja infracțiuni de corupție similare;

Drepturile omului și libertățile fundamentale

51. salută ratificarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) la 14 octombrie 2021; remarcă emiterea unei note juridice privind implicațiile constituționale ale ratificării Convenției de la Istanbul de către Comisia de la Veneția în perioada 10-11 decembrie 2021, la cererea Curții Constituționale a Republicii Moldova; solicită să se asigure punerea efectivă în aplicare a Convenției de la Istanbul la toate nivelurile pentru a îmbunătăți situația femeilor și a fetelor și să se depună eforturi suplimentare pentru obținerea de progrese în direcția realizării egalității de gen, în special în ceea ce privește creșterea accesului femeilor la piața muncii, eliminarea diferenței de remunerare între femei și bărbați și a discriminării bazate pe vârstă, reprezentarea femeilor, precum și asigurarea egalității de tratament la toate nivelurile vieții politice și societale;

52. subliniază importanța consolidării în continuare a cadrului juridic pentru egalitate și nediscriminare, în special prin eliminarea lacunelor legislative existente, pentru a aborda discriminarea la locul de muncă, pentru a contracara în mod eficace infracțiunile motivate de ură și discursurile de incitare la ură și pentru a proteja în continuare drepturile minorităților, inclusiv ale romilor, ale persoanelor LGBTI și ale imigranților; invită Republica Moldova să elimine interdicția constituțională privind căsătoriile între persoane de același sex instituită în 1994 și să stabilească măsuri de combatere a discriminării pentru persoanele LGBTI;

53. solicită Comisiei și SEAE să integreze egalitatea de gen în toate politicile, programele și activitățile lor legate de Republica Moldova; invită Guvernul Republicii Moldova să accelereze adoptarea și punerea în aplicare a legislației privind drepturile omului și combaterea discriminării, aliniată la standardele UE, și să permită respectarea acestor drepturi prin intermediul unor instanțe judecătorești funcționale și independente;

54. invită Guvernul Republicii Moldova, ca răspuns la pandemia de COVID-19, să pună un accent deosebit pe combaterea inegalității de gen, a violenței de gen și a discriminării grupurilor marginalizate, exacerbate de pandemie; îndeamnă autoritățile să abordeze creșterea violenței împotriva copiilor, precum și a sărăciei în rândul copiilor ca urmare a pandemiei de COVID-19 și a măsurilor luate pentru a o controla;

Joi, 19 mai 2022

Cooperarea comercială și economică

55. reiterează importanța punerii efective în practică a reformelor necesare pentru a profita pe deplin de acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător, pentru a realiza progrese în integrarea economică cu piața internă a UE și pentru a crește diversificarea și competitivitatea economiei Republicii Moldova, în special a bunurilor cu valoare adăugată; invită Republica Moldova să pună pe deplin în aplicare capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător și să își respecte angajamentele internaționale, în special Acordul de la Paris și normele Organizației Mondiale a Comerțului (OMC); solicită rectificarea legislației comerciale interne care contravine angajamentelor Republicii Moldova în temeiul acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător și al dispozițiilor OMC;

56. subliniază efectul pozitiv al acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător dintre UE și Moldova asupra comerțului dintre cele două părți, cu o creștere de peste 33 % a schimburilor comerciale totale realizate între 2015 și 2020, peste 61 % din exporturile Republicii Moldova fiind destinate pieței UE și peste 70 % din întreprinderile moldovene fiind implicate în activități de export către piața UE; observă că piața UE va deveni și mai importantă pentru Moldova din cauza perturbărilor comerciale cauzate de războiul purtat de Rusia împotriva Ucrainei; salută faptul că Uniunea este cel mai mare investitor din țară; încurajează continuarea progreselor în domenii precum Codul vamal, protecția drepturilor de proprietate intelectuală, îmbunătățirea standardelor sanitare și fitosanitare, îmbunătățirea condițiilor de piață în domeniul energiei și al achizițiilor publice, precum și a accesului IMM-urilor la finanțare;

57. subliniază că exporturile Republicii Moldova s-ar putea amplifica prin creșterea producției, redefinirea priorităților exporturilor și ajustarea standardelor de calitate; reiterează că principalele categorii de bunuri destinate exportului rămân produsele de origine animală și vegetală, care sunt cele mai puțin profitabile produse pe care Republica Moldova le poate oferi statelor membre; invită Comisia să sprijine Republica Moldova în diversificarea exporturilor sale către UE, inclusiv printr-o mai bună îndeplinire a contingentelor sale tarifare pentru produsele cu profit ridicat;

58. invită Comisia să înceapă procesul de integrare a țărilor Parteneriatului estic în piața unică europeană, făcând primul pas prin analizarea alinierii acestora din punct de vedere juridic, economic și tehnic și prin elaborarea de reglementări și standarde pentru pregătirea țărilor partenere în vederea integrării economice într-o piață comună;

59. remarcă interesul crescut al Chinei de a investi în economia Republicii Moldova, printre altele în sectorul energiei, în sectorul telecomunicațiilor și în sectorul farmaceutic; reamintește intenția Chinei de a construi o infrastructură de transport substanțială în Republica Moldova, ca o componentă a inițiativei sale mai ample „O centură, un drum”; reiterează că inițiativa „O centură, un drum” se află în centrul politicii externe a Chinei și este prin natura sa un proiect geopolitic;

60. salută reformele prodemocratice deja puse în aplicare de Guvernul Republicii Moldova; invită Comisia și statele membre să asigure și să stimuleze creșterea investițiilor UE în Republica Moldova pe baza principiului „mai mult pentru mai mult” și să încurajeze Republica Moldova să se adreseze proactiv UE și instituțiilor financiare europene;

61. solicită continuarea eforturilor de a construi o economie de piață digitală reală, inclusiv progrese în ceea ce privește dezvoltarea de date deschise, extinderea accesului la sisteme cu acces condiționat pentru televiziunea digitală și la serviciile de rețele virtuale, creșterea numărului de servicii de comunicații electronice pentru cetățeni și de registre publice; sprijină procesul de digitalizare a proceselor economice și dezvoltarea unor mecanisme speciale pentru întreprinderile IT, în special întreprinderile din domeniul inovării și întreprinderile nou-înființate care întâmpină dificultăți în găsirea unor surse de finanțare și, ca atare, nu reușesc să sprijine procesele lor de tranziție și de creștere; subliniază că trebuie depuse eforturi suplimentare pentru a asigura protecția drepturilor și necesităților cetățenilor moldoveni care utilizează internetul și pentru a pune pe deplin în aplicare cerințele privind piața unică digitală;

62. salută transpunerea a 499 (152 parțial) din 681 de acte ale acquis-ului UE în legislația națională a Republicii Moldova prevăzută de AA/acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător și evidențiază importanța de a continua reformele în administrația publică și sistemul bancar, precum și de a garanta independența sistemului judiciar; invită Republica Moldova să continue apropierea reglementărilor sale de acquis-ul UE; invită Comisia și statele membre să sprijine instituțiile și administrația publică din Republica Moldova cu cunoștințele de specialitate și asistența tehnică și financiară necesare; invită autoritățile Republicii Moldova să înregistreze progrese mai rapide cu privire la apropierea de AA/acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător;

Joi, 19 mai 2022

63. încurajează armonizarea standardelor naționale de calitate cu cele ale UE; subliniază dezavantajul pentru antreprenorii și întreprinderile din Republica Moldova, derivat din numărul mare de standarde diferite pe care trebuie să le îndeplinească pentru exporturile către statele membre și reliefează necesitatea unei politici de excludere a standardelor nealiniate sau aflate în conflict direct cu standardele europene;

64. consideră că, prin garantarea accesului fără tarife pe piețele UE pentru întreprinderile din Transnistria înregistrate pe malul vestic al Nistrului și supuse verificărilor vamale efectuate de funcționarii din Republica Moldova, acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător a condus la o schimbare masivă a direcției comerțului dinspre Uniunea Economică Eurasiană către UE; încurajează autoritățile Republicii Moldova să facă progrese suplimentare în vederea comerțului și a colaborării cu piețele UE pentru a consolida accesul pe piață, transparența și bunele practici comerciale și pentru a reduce capacitatea oligarhilor de manipulare și monopolizare a pieței;

65. salută sprijinul UE pentru redresarea economică a microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (MIMM); solicită instituțiilor responsabile din UE și din Republica Moldova să se asigure că acest sprijin tehnic și financiar este adaptat la nevoile MIMM-urilor moldovene, că acoperă întreaga țară, inclusiv regiunea transnistreană, și că consolidează atât capacitățile MIMM-urilor, cât și participarea acestora la piața internă a UE;

66. salută noile reglementări în domeniul achizițiilor publice, dar accentuează necesitatea monitorizării publice a proceselor de achiziții publice și importanța unor rapoarte mai clare și permanente destinate publicului larg; încurajează simplificarea mecanismelor prin care reprezentanții societății civile pot participa la procesele de achiziții publice și subliniază necesitatea înlocuirii proceselor birocratice cu procese transparente care să elimine barierele și să restabilească încrederea în alocarea și utilizarea bugetelor publice;

67. recunoaște angajamentul Republicii Moldova în favoarea apropierii de legislația agricolă a UE pentru a exporta mai mult către UE și a oferi noi perspective comerciale comunităților locale; invită autoritățile moldovene să înregistreze progrese mai rapide cu privire la apropierea de AA/acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător în materie de sănătate animală și siguranță alimentară;

68. reliefează importanța modernizării laboratoarelor naționale responsabile cu cerințele sanitare și fitosanitare, a facilitării exportului de produse de origine animală, precum și a remedierii deficitului de personal calificat din laboratoare;

69. subliniază necesitatea unei mai mari transparențe în ceea ce privește rezultatele misiunilor de audit ale Direcției Generale Sănătate și Siguranță Alimentară din cadrul Comisiei și evidențiază necesitatea de a dezvolta și a consolida rețeaua de laboratoare pentru analize sanitare și fitosanitare, intensificând în același timp formarea inspectorilor și a specialiștilor care lucrează în aceste laboratoare, pentru o mai bună punere în aplicare a reglementărilor în domeniul fitosanitar și al siguranței alimentare;

70. încurajează Republica Moldova să utilizeze pe deplin oportunitățile preferențiale de export în UE printr-o cultivare mai eficientă și mai sustenabilă a terenurilor agricole, precum și printr-un acces mai democratic la terenuri și o utilizare mai democratică a acestora, obținând astfel produse agricole care amplifică avantajele agricole relative ale Republicii Moldova;

71. îndeamnă Republica Moldova să intensifice cooperarea în materie de infrastructură cu UE și cu țările din regiune și să pună în aplicare reforme structurale profunde în sectorul energetic, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare cu energie, creșterea eficienței energetice, atragerea de investiții în energiile din surse regenerabile și îmbunătățirea conectivității, asigurând în același timp sustenabilitatea mediului; invită Republica Moldova să pună în aplicare pe deplin angajamentele asumate în temeiul Tratatului de instituire a Comunității Energetice;

72. invită instituțiile UE să acorde sprijin concret Republicii Moldova în vederea îndeplinirii tuturor cerințelor necesare pentru a se alătura zonei unice de plăți în euro;

73. invită Guvernul Republicii Moldova să pună accent, de asemenea, pe dimensiunea socială a comerțului și pe dezvoltarea durabilă, respectând standardele de muncă și asigurând aplicarea acestora, ratificând și punând pe deplin în aplicare toate convențiile Organizației Internaționale a Muncii și eliminând deficiențele rămase din sistemul de inspecție a muncii;

Joi, 19 mai 2022

74. remarcă utilizarea biomasei și a energiei hidroelectrice în eforturile de diversificare depuse de Republica Moldova, dar reamintește necesitatea de a asigura sustenabilitatea și eficiența lor, precum și cerințele de mediu relevante; subliniază că dezvoltarea surselor regenerabile de energie este un element esențial al eforturilor depuse atât pentru tranziția către o energie curată, cât și pentru independența energetică, contribuind în același timp la crearea de locuri de muncă la nivel local, la calitatea aerului și la sănătatea cetățenilor;

75. reliefează rolul important al cooperării regionale în modernizarea țării și în creșterea capacităților în cadrul eforturilor de punere în aplicare a AA; solicită consolidarea cooperării regionale, atât între diferitele regiuni ale Republicii Moldova, cât și între regiunile moldovene și cele din UE; invită Comisia și agențiile UE respective să faciliteze acest proces în strânsă cooperare cu Guvernul Republicii Moldova;

76. salută aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare regională pentru perioada 2022-2028 și solicită o reformă administrativ-teritorială axată pe creșterea competitivității și pe dezvoltarea durabilă; subliniază necesitatea unei creșteri economice și sociale echilibrate în toate regiunile Moldovei și a punerii eficiente în aplicare a unor politici naționale de dezvoltare regională;

77. invită autoritățile Republicii Moldova să respecte principiile democrației și autonomiei locale în conformitate cu Carta europeană a autonomiei locale, oferind competențe adecvate și finanțare suficientă pentru administrațiile locale și asigurând funcționarea lor efectivă, inclusiv prin îmbunătățirea în continuare a respectării statului de drept și punerea în aplicare a principiilor bune guvernări la toate nivelurile;

78. invită autoritățile moldovene să depună mai multe eforturi pentru a se asigura că oportunitățile pe care le prezintă AA/acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător, precum și asistența și programele UE ajung la nivel local, inclusiv în regiunile îndepărtate ale țării, în special în zonele rurale, astfel încât să le permită locuitorilor să promoveze schimbări pozitive; solicită un sprijin sporit și mai bine comunicat din partea UE pentru proiectele de dezvoltare din cadrul Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia;

Cooperarea sectorială

79. este încurajat de asocierea Republicii Moldova la Orizont Europa, programul UE pentru cercetare și inovare pentru perioada 2021-2027, care oferă comunității sale științifice și de inovare noi ocazii de a construi parteneriate cu omologii săi din UE, precum și de participarea Republicii Moldova la programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”;

80. solicită o mai bună cooperare între toate instituțiile UE, statele membre și autoritățile moldovene atunci când comunică cetățenilor Republicii Moldova beneficiile AA/acordului de liber schimb aprofundat și cuprinzător și ale asistenței UE; evidențiază importanța unui cadru instituțional și a unui set coerent de politici publice care să combată dezinformarea, inclusiv dezinformarea împotriva UE, manipularea informațiilor, știrile false și propaganda, precum și orice ingerință străină răuvoitoare, în special prin comunicare strategică și reziliență împotriva dezinformării și a manipulării informațiilor de către actori interni și străini, online și offline; invită autoritățile moldovene și Comisia să coopereze la programele și reformele care promovează alfabetizarea mediatică și informațională în contextul actualei ere digitale, precum și să îmbunătățească cooperarea sectorială în economia digitală;

81. reiterează că consolidarea pluralismului și independenței mass-mediei ar trebui să constituie o prioritate atât pentru Uniune, cât și pentru Republica Moldova; invită Comisia să își intensifice sprijinul pentru mass-media independentă, inclusiv în afara capitalei, precum și eforturile de a furniza informații credibile cetățenilor Republicii Moldova din toate regiunile țării; invită Fondul European pentru Democrație să sprijine în continuare aceste eforturi;

82. îndeamnă Republica Moldova să sprijine în continuare mass-media liberă și independentă, elaborând un program național de dezvoltare a mass-mediei pentru a revizui cadrul juridic, cu scopul de a aborda concentrarea proprietății asupra mass-mediei, monopolizarea pieței publicității, lipsa independenței editoriale și controlul exercitat asupra instituțiilor mass-media de către grupurile economice și politice, barierele în calea accesului la informații, precum și atacurile împotriva jurnaliștilor și intimidarea acestora;

Joi, 19 mai 2022

83. invită Comisia să monitorizeze îndeaproape sectorul mass-mediei din Republica Moldova; speră că Consiliul Audiovizualului, în noua sa formă, își va îndeplini efectiv sarcinile de supraveghere a mass-mediei în calitate de organism independent și va remedia deficiențele de lungă durată ale sectorului mediatic, inclusiv chestiunea independenței politice a societății publice de radiodifuziune; reiterează importanța de a asigura aplicarea deplină a Codului audiovizualului;

Dispoziții instituționale

84. salută semnarea, la 29 noiembrie 2021, a Memorandumului de înțelegere între Parlamentul European și Parlamentul Republicii Moldova cu privire la un cadru comun pentru sprijinirea democrației parlamentare, care oferă posibilități de consolidare a capacității sale instituționale și, prin urmare, a democrației parlamentare în Republica Moldova prin legături instituționale bilaterale mai strânse;

85. invită Parlamentul Republicii Moldova să pună în aplicare întreaga gamă de activități de sprijinire a democrației de care dispune, inclusiv un dialog Jean Monnet și un program Simone Veil, pe baza unei foi de parcurs convenite de comun acord;

86. reliefează rolul important jucat de Comisia parlamentară de asociere UE-Republica Moldova și de Adunarea Parlamentară Euronest în ceea ce privește promovarea cooperării bilaterale și regionale cu UE și a schimburilor de experiență și de bune practici cu parlamentarii moldoveni; solicită aprofundarea cooperării structurale dintre deputații în Parlamentul European și deputații în Parlamentul Republicii Moldova pentru a colabora cu scopul de a sprijini reformele și a monitoriza punerea lor în aplicare;

87. își reiterează sprijinul pentru implicarea societății civile, inclusiv a sindicatelor, în procesele decizionale, cu scopul de a crește controlul public asupra reformelor și de a promova transparența și acceptabilitatea socială a acestora; evidențiază valoarea adăugată pe care o oferă diverse organizații cu privire la chestiuni importante de interes public în Republica Moldova; își exprimă îngrijorarea cu privire la cooperarea destul de modestă dintre autoritățile publice și societatea civilă, în pofida existenței unei strategii și a unui plan de acțiune pentru dezvoltarea societății civile; este îngrijorat și de reducerea cu 17 % a subvențiilor acordate organizațiilor societății civile;

88. invită UE și Republica Moldova să îmbunătățească în continuare contactele și schimburile interpersonale pentru a construi imagini reciproc pozitive în rândul populației lor prin proiecte comune dezvoltate la nivelul societății civile, inclusiv prin sprijinirea tinerilor studenți și profesioniști să participe la programe de educație și formare profesională în UE, precum Erasmus+; solicită Comisiei să analizeze posibilitatea de a extinde anumite programe ale UE pentru a include cetățenii Republicii Moldova și ai altor țări ale Parteneriatului estic; subliniază că extinderea unor programe precum „DiscoverEU” în Republica Moldova ar putea consolida și mai mult sentimentul proeuropean în această țară;

Drepturile sociale

89. constată că subocuparea și ocuparea precară a forței de muncă rămân ridicate în Republica Moldova și că populația în vârstă de muncă este vulnerabilă la șocurile economice; solicită adoptarea unei strategii de redresare care să răspundă nevoilor populației și să integreze tranziția verde și dezvoltarea durabilă;

90. este preocupat de emigrarea pe scară largă a cetățenilor moldoveni, care accentuează tendințele demografice negative și reprezintă o amenințare gravă la adresa viitorului Republicii Moldova; încurajează Guvernul Republicii Moldova să pună în aplicare măsuri suplimentare pentru a preveni și a contracara acest fenomen, în special prin crearea de oportunități și îmbunătățirea condițiilor și a salariilor pentru tinerii lucrători;

91. solicită guvernului să acorde cea mai mare atenție solicitărilor Avocatului Poporului din Republica Moldova de a îmbunătăți accesul la îngrijiri de sănătate, dreptul la muncă, libertatea de circulație și libertatea de exprimare;

92. invită Guvernul Republicii Moldova să consolideze sistemul de sănătate, să abordeze deficitul de forță de muncă care îl slăbește și să îmbunătățească standardele de salubritate, în special în spitale; îndeamnă Comisia, statele membre și Republica Moldova să intensifice cooperarea privind reziliența în materie de sănătate publică, să facă schimb de bune practici și să colaboreze cu societatea civilă pentru stabilirea unor strategii epidemiologice, punând accentul pe grupurile cele mai vulnerabile din societate;

Joi, 19 mai 2022

93. sprijină continuarea cooperării dintre Republica Moldova și UE în ceea ce privește abordarea pandemiei de COVID-19 și a consecințelor acesteia, precum și consolidarea cooperării pe termen lung în domeniul sănătății publice; îndeamnă autoritățile Republicii Moldova să profite de oportunitate și să utilizeze fondurile de redresare în urma pandemiei de COVID-19 pentru a moderniza spitalele și a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea serviciilor medicale, în special în regiuni;

94. salută adoptarea de către Comisie a deciziei de echivalare a certificatelor COVID-19 eliberate de Republica Moldova cu certificatul digital al UE privind COVID și încurajează statele membre să asigure în continuare aplicarea sa;

95. constată că deficiențele din dreptul muncii conduc la practici abuzive, în special la un program de lucru zilnic uneori excesiv, la salarii mici și la raporturi de muncă stabilite, parțial, fără forme legale; își exprimă îngrijorarea cu privire la aplicarea parțială a reglementărilor menite să prevină aceste practici;

96. constată că, în ultimii ani, dialogul social s-a deteriorat și a fost complet suspendat în timpul pandemiei de COVID-19; solicită guvernului să se asigure că se instituie un dialog social real care să conducă la participarea tuturor partenerilor sociali la procesul de redresare în urma pandemiei;

97. salută progresele realizate de Republica Moldova în procesul de dezinstituționalizare a sistemului de îngrijire a copiilor și măsurile luate pentru dezvoltarea unui nou program și plan de acțiune privind protecția copilului pentru perioada 2022-2026;

98. salută angajamentele asumate de Republica Moldova în domeniul mediului și al schimbărilor climatice; invită Republica Moldova să se angajeze și mai mult în lupta împotriva schimbărilor climatice și Comisia să faciliteze participarea Republicii Moldova la Pactul verde european și să se asigure că acordul de liber schimb aprofundat și cuprinzător nu contravine obiectivelor și inițiativelor de mediu prevăzute de acesta;

99. sprijină o politică mai bună de integrare a politicilor de mediu în diversele sectoare economice și o participare mai extinsă a cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor de protecție a mediului; solicită o abordare mai intensă a parteneriatelor cu societatea civilă pentru a asigura o mai bună funcționare a activității de colectare și reciclare a deșeurilor, precum și o atenție sporită acordată împăduririi terenurilor, reducerii degradării solului și îmbunătățirii calității apei;

o

o o

100. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, precum și președintei, guvernului și parlamentului Republicii Moldova.
